Dnr 2014/809

§ 149 Remiss från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap om förslag till Nya föreskrifter angående risk- och sårbarhetsanalyser; yttrande

INLEDNING
Sala kommun har erbjudits att yttra sig över förslag från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap till reviderade föreskrifter avseende kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser enligt förordningen (2006:637) om extraordinära händelser.

Beredning
Bilaga KS 2014/141/1, yttrande från beredskapssamordnaren
Bilaga KS 2014/141/2, remiss från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap

Beredskapssamordnare Rickert Olzon föredrar ärendet.

Yrkanden
Per-Olov Rapp (S) yrkar
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar
att, i enlighet med förvaltningens yttrande, Bilaga KS 2014/141/1, utan invändningar ställa sig bakom förslag till nya föreskrifter angående kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att, i enlighet med förvaltningens yttrande, Bilaga KS 2014/141/1, utan invändningar ställa sig bakom förslag till nya föreskrifter angående kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser.

Utdrag
kommunstyrelsen

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2014 -08- 20
Diarienr 2014/309 Aktbilaga 6
Dpb:

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Rickert Olzon

MSB förslag till nya föreskrifter ang risk- och sårbarhetsanalyser

Sala kommun har erbjudits att yttra sig över Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps förslag till reviderade föreskrifter avseende kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser enligt förordningen (2006:637) om extraordinära händelser.

Mitt förslag är att kommunen ställer sig bakom förslaget utan invändningar.

Förslaget innehåller inga dramatiska förändringar jämfört med de nu gällande. En nyhet är dock de förmågeindikatorer som nu kopplas till föreskrifterna. Bland dessa finns indikatorer som kan komma att bli kostsamma att uppfylla.

Ett exempel på detta, är indikatorn om huruvida det finns en s.k. Tjänsteman i Beredskap (TiB) i kommunen. Alltså en funktion som har beredskap dygnet runt för att vara kontaktperson för att kunna ta initiativ för kommunens räkning under dygnets alla timmar. Det vore bra att en sådan funktion införs, men kostnaden för en sådan funktion kan komma att uppgå till flera hundratusen kronor per år. En sådan funktion finns för övrigt med som ett lagförslag i Alarmeringsutredningen (SOU 2013:33). Om staten ställer krav på en ny verksamhet i kommunen, ska också staten skjuta till medel för detta.

Mot bakgrund av de erfarenheter som den stora skogsbranden givit, kan vi konstatera att en TiB är värdefull för kommunen att ha. En sådan infördes i Sala kommun som stöd för att hantera brandens konsekvenser, efter det mest akuta skedet.

I det föreliggande förslaget till föreskrifter är dock detta endast fråga om indikatorer. Det vill säga en signal om huruvida olika funktioner är uppfyllda eller inte. Därför bör man kanske inte göra någon sak av detta. Därför är mitt förslag att kommunen ställer sig bakom förslaget utan invändningar.

Rickert Olzon
beredskapssamordnare

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Box 304
733 25 Sala

Besöksadress: Väsbygatan1, Sala
Växel: 0224-74 70 00
Fax: 0224-142 72
raddningstjansten@sala.se
www.sala.se

Rickert Olzon
Beredskapssamordnare
rickert.olzon@sala.se
Direkt: 0224-74 78 91

Bilaga KS 2014/141/2

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

MISSIV

Datum	Diarienr
2014-06-13	2014-2498
Ert datum	Er referens

Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete
Enheten för skydd av samhällsviktig verksamhet
Jonas Eriksson
Tel direkt: 010-240 50 28
E-post: jonas.eriksson@msb.se

Enligt sändlista

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2014 -06- 16
Diarienr 2014/809
Aktbilaga 1

Förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har av regeringen bemyndigats att utfärda föreskrifter avseende kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, enligt 12 § förordningen (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser. Härvarande förslag till föreskrifter föreslås upphäva nuvarande föreskrift om kommuner och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS 2010:6. MSB avser att fatta beslut om nya föreskrifter under hösten 2014. Föreskrifterna avses träda i kraft 1 januari 2015.

I bilagan till föreskrifterna återfinns indikatorer för bedömning av kommuners och landstings generella krisberedskap. Dessa indikatorer kan till viss del behöva anpassas för att samordna olika uppföljningar av kommunernas krisberedskap, bland annat kopplat till överenskommelsen om kommunal krisberedskap som har träffats mellan Sveriges kommuner och landsting och MSB.

MSB inbjuder er härmed att lämna synpunkter **senast den 5 september 2014** på MSB:s förslag till föreskrifter och allmänna råd om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser samt tillhörande konsekvensutredning.

Förslag till föreskrifter, konsekvensutredning samt missiv finns på MSB:s webbplats: www.msb.se/sv/Om-MSB/Lag-och-ratt/Remisser/

Svar skickas till registrator@msb.se eller per brev till:

MSB
651 81 Karlstad

Vänligen ange diarienumret **2014-2498** i svaret.

Ytterligare upplysningar lämnas av Jonas Eriksson på telefon 010-240 50 28, e-post: jonas.eriksson@msb.se, Alexandra Grundel 010-240 5183, alexandra.grundel@msb.se eller Chefsjurist Key Hedström på telefon 010-240 51 52, e-post: key.hedstrom@msb.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete

Cecilia Nyström

Avdelningschef

Sändlista

Kommuner
Borås kommun
Lunds kommun
Sundbybergs stad
Eksjö kommun
Nacka kommun
Uppsala kommun
Motala kommun
Karlstads kommun
Eskilstuna kommun
Norrtälje kommun
Nyköpings kommun
Sala kommun
Örebro kommun
Halmstads kommun
Gävle kommun
Bodens kommun
Gällivare kommun
Ängelholms kommun
Göteborgs stad
Stockholms stad

Landsting
Gotlands kommun
Jämtlands läns landsting
Landstinget Blekinge
Landstinget Dalarna
Landstinget Gävleborg
Landstinget Halland
Landstinget i Jönköpings län
Landstinget i Kalmar län
Landstinget i Uppsala län
Landstinget i Värmland
Landstinget i Östergötland
Landstinget Kronoberg
Landstinget Sörmland
Landstinget Västernorrland
Landstinget Västmanland
Norrbottens läns landsting
Region Skåne
Stockholm läns landsting
Västerbottens läns landsting
Västra Götalandsregionen

Örebro läns landsting

Länsstyrelser

Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala
Länsstyrelsen Värmland
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen Västernorrland
Länsstyrelsen i Västmanland
Länsstyrelsen i Västra Götaland län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län

Centrala myndigheter
Socialstyrelsen

För kännedom
SKL, Marcus Planmo

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2014 -06- 16
Diarienr 2014/809
Aktbilaga 2

MSBFS
Remissutgåva

Förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver följande med stöd av 12 § förordningen (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Inledande bestämmelse

1 § Denna författning innehåller föreskrifter om sådana risk- och sårbarhetsanalyser som avses i 2 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Definitioner

2 § I denna författning avses med

kritiska beroenden — Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till funktionsnedsättningar, som kan få till följd att en extraordinär händelse inträffar.

samhällsviktig verksamhet — En verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor.

1. Ett bortfall av, eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
2. Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Risk — En sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till.

Sårbarhet	De egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse.

Gemensamma bestämmelser för kommuner och landsting

3 § I 2 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap föreskrivs att kommuner och landsting ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive landstinget och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

4 § Kommuner och landsting ska anpassa arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser till de egna behoven och till övriga förutsättningar. Arbetet bör samordnas och integreras med riskanalysarbete som sker i enlighet med annan lagstiftning.

Rapportering av kommunens risk- och sårbarhetsanalys

5 § Kommunens risk- och sårbarhetsanalys ska sammanställas och redovisas enligt följande punkter.

1. Beskrivning av kommunen och dess geografiska område.
2. Beskrivning av arbetsprocess och metod.
3. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.
4. Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet.
5. Riskbedömning för kommunen och kommunens geografiska område.
6. Bedömning av kommunens generella krisberedskap enligt indikatorer som framgår av bilaga.
7. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område.
8. Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.

Analysen ska redovisas skriftligen till länsstyrelsen senast den 31 oktober under mandatperiodens första år. Redovisningen ska ske i elektronisk form om inte särskilda skäl föreligger eller enligt förutsättningar som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap beslutar.

Rapportering av landstingets risk- och sårbarhetsanalys

6 § Landstingets risk- och sårbarhetsanalys ska sammanställas och redovisas enligt följande punkter.

1. Beskrivning av landstinget och dess ansvarsområde.

2. Beskrivning av arbetsprocess och metod.
3. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom landstingets ansvarsområde.
4. Identifierade kritiska beroenden för landstingets och dess samhällsviktiga verksamhet.
5. Riskbedömning för landstinget och dess ansvarsområde.
6. Bedömning av landstingets generella krisberedskap enligt indikatorer som framgår av bilagan.
7. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom landstinget och dess ansvarsområde.
8. Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.

Rapporteringen ska göras skriftligen till Socialstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt kopia till länsstyrelsen. Det ska ske senast den 31 oktober under mandatperiodens första år. Rapporteringen ska ske i elektronisk form om inte särskilda skäl föreligger eller enligt förutsättningar som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap beslutar.

Kommuners och landstings regelbundna uppföljning och rapportering

7 § Under de år då rapportering enligt 5 eller 6 § inte behöver lämnas ska kommuner och landsting redovisa enligt följande punkter.

1. Ändrade förutsättningar som påverkar riskbilden.
2. Genomförda, pågående och planerade åtgärder som påverkar riskbilden
3. Resultatet av genomfört arbete med risk- och sårbarhetsanalysen.

Rapporteringen ska göras skriftligen av kommunerna till länsstyrelsen och av landstingen till Socialstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap senast den 31 oktober. Redovisningen ska ske i elektronisk form om inte särskilda skäl föreligger eller enligt förutsättningar som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap beslutar.

Med denna författning upphävs MSBFS 2010:6.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Bilaga 1

Indikatorer för bedömning av kommuners och landstings generella krisberedskap

Krisberedskap är förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

Riskhantering

1. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalys sker enligt en av ledningen anvisad arbetsprocess.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

2. Samtliga delar av kommunen/landstinget beaktas och vid behov involveras i arbetet.
   Det finns exempelvis en utarbetad struktur för hur berörda delar av verksamheten inkluderas i RSA-arbetet.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

3. Resultatet av risk- och sårbarhetsanalysen godkänns av kommunens/landstingets ledning.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

4. Risk- och sårbarhetsanalysen används som underlag vid beslut om åtgärder för att stärka kommunens/landstingets krisberedskap.
   Exempel: kommunen/landstinget beslutar hur de risker som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen ska hanteras.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

5. Relevanta delar av resultatet från risk- och sårbarhetsanalysen kommuniceras till:
   - beslutsfattare och anställda inom kommunen/landstinget
   - berörda aktörer inom ansvarsområdet
   - allmänheten

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

6. Kommunen/Landstinget arbetar aktivt med utvärdering och har rutiner för att ta till vara erfarenheter från:
   - tillbud/olyckor (exempelvis genom incident- och skaderapportering)
   - inträffade händelser
   - övning

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

Ledning

1. Det finns en av ledningen fastställd krishanteringsorganisation inom kommunen/landstinget.
   Exempel på krishanteringsorganisation kan vara krisledningsnämnd, krisledningsstab eller motsvarande.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

2. Det finns en särskild/tydlig beslutsordning och mandat för krishanteringsorganisationen.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

3. Kommunen/Landstinget följer regelbundet upp att personalen i krishanteringsorganisationen känner till sin roll och sitt ansvar vid en extraordinär händelse.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

4. Det finns lämpliga, utrustade och testade lokaler till krishanteringsorganisationen avseende:
   - elförsörjning till lokaler, arbetsplatser och tekniska system
   - it-försörjning
   - tekniska system för kommunikation och samlad lägesbild (Exempelvis via Rakel och WIS)
   - tillgång till vatten för hantering av mat och dryck, hygien

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

5. Det finns alternativ lokalisering för krishanteringsorganisationen.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

6. Inom krishanteringsorganisationen finns följande eller motsvarande funktioner:
   - chef för krishanteringsorganisationen
   - händelsehantering/operativ ledning
   - informationsdelning
   - kriskommunikation
   - omvärldsbevakning
   - analys av händelseutvecklingen av en händelse på kort såväl som på lång sikt
   - personal/administration
   - service/funktionsstöd (papper/mat osv)

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

Planering

1. Det finns en utvecklad plan för hantering av extraordinära händelser.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

2. Personalen i krishanteringsorganisationen har tillgång till den senaste versionen av krishanteringsplanen och har adekvat utbildning.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

3. Det finns en utvecklad plan/planer för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet/funktioner som kommunen/landstinget bedriver eller ansvarar för.
   Exempelvis kontinuitetsplaner.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

4. Det finns dokumenterade rutiner för att aktivera krishanteringsorganisationen.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

5. Planerna och rutinerna kontrolleras minst en gång per år och revideras vid behov.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

Samverkan och samordning

1. Det finns god kännedom inom berörda delar av kommunen/landstinget om dess roll och ansvar inom det egna ansvarsområdet.
   Det är upp till kommunen/landstinget att avgöra vilka delar av kommunen/landstinget *som är berörda.*

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

2. Det finns god kännedom inom berörda delar av kommunen/landstinget om andra aktörers roller och ansvar vid extraordinära händelser.
   Det är upp till kommunen/landstinget att avgöra vilka delar av organisationen som är berörda.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

3. Samverkan bedrivs med andra organisationer för att förbereda samordning vid en extraordinär händelse.
   Exempelvis med andra kommuner, landsting, statliga myndigheter eller privata aktörer.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

4. Det finns aktörsgemensamma former för krishanteringsarbetet vad gäller:
   - samverkanskonferenser
   - samordnad kommunikation med allmänheten
   - samlad lägesbild
   - Exempelvis former utvecklade tillsammans och/eller överenskomna med andra överblickbara och relevanta aktörer.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

Kommunikation

1. Relevant information om hot och risker inom ansvarsområdet finns tillgänglig för allmänheten.
   Exempelvis på kommunens/landstingets externa webbsida.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

2. Kommunen/Landstinget bedriver omvärldsbevakning i syfte att tidigt kunna identifiera och varna för extraordinära händelser.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

3. Kommunen/Landstinget har fastställda rutiner för att upprätta och förmedla en lägesbild avseende extraordinära händelser.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

4. Det finns rutiner och informationskanaler för att snabbt sprida och ta emot information vid extraordinära händelser till:
   - kommunen/landstinget
   - andra aktörer
   - allmänheten

   Exempelvis WIS, Rakel, TIB, sociala medier, webbsidor, VMA eller motsvarande.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

5. Det finns alternativa lösningar för att upprätthålla kommunens/landstingets prioriterade kommunikation:
   - inom kommunen/landstinget
   - gentemot andra aktörer
   - till allmänheten vid inträffad händelse

   Exempelvis alternativa lösningar för IT-, tele- och radiosystem.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

Informationssäkerhet

1. Kommunen/Landstinget bedriver ett systematiskt arbete i enlighet med tillämplig informationssäkerhetsstandard på området.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

2. Ledningen följer upp och utvärderar informationssäkerhetsarbetet inom kommunen/landstinget minst en gång per år.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

3. Kommunen/Landstinget har analyserat möjliga brister i informationssäkerheten hos
   - e-förvaltningstjänster som kommunen/landstinget erbjuder,
   - industriella informations- och kontrollsystem (SCADA),
   - informationssystem där integritetskänslig information hanteras.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

4. Kommunen/Landstinget beaktar informationssäkerhetsaspekter när informationshantering överlåts åt en extern leverantör eller när e-förvaltningstjänster erbjuds och drivs i samarbete med en annan offentlig aktör.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

Resurser

1. Kommunen/Landstinget har genomfört en övergripande behovsanalys av vilka materiella och personella resurser som krävs för att hantera de identifierade riskerna

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

2. Kommunen/Landstinget har uppdaterad/aktuell dokumentation rörande vilka interna materiella och personella resurser som finns att tillgå för att hantera de identifierade riskerna.
   Exempelvis mobil reservkraft, pumpar, sandsäckar.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

3. Det finns avtal och överenskommelser med externa aktörer om förstärkningsresurser.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

4. Det finns rutiner för att begära och ta emot förstärkningsresurser från externa aktörer i samband med kriser.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

5. Det finns en övad och utbildad Tjänsteman i Beredskap (TiB) eller motsvarande som har beredskap dygnet runt alla dagar på året.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

Övning

1. Det finns övningsplan(er) inom kommunen/landstinget som efterföljs.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

2. Krishanteringsorganisationen övas minst vartannat år.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

3. De aktörsgemensamma formerna för samverkan övas regelbundet.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

4. Planen för hantering av extraordinära händelser övas minst vartannat år.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

5. Planen/planerna för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet/funktioner som kommunen/landstinget bedriver eller ansvarar för övas minst vartannat år.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

6. Kommunen/Landstinget genomför eller deltar i informations- och cyber-relaterade övningar minst vartannat år.

Motivering:	Ja ☐	Nej ☐

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2014 -06- 16
Diarienr 2014/809
Aktbilaga 3

Allmänna råd

MSBFS
Remissutgåva

Förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps allmänna råd om kommuner och landstings risk- och sårbarhetsanalyser

Dessa allmänna råd ansluter till de skyldigheter som följer av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS ÅÅÅÅ:XX. Termer och uttryck som används i MSBFS ÅÅÅÅ:XX har samma betydelse här.

Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. Allmänna råd är inte tvingande, utan deras funktion är att förtydliga innebörden i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter och att ge generella rekommendationer om tillämpningen av sådana regler.

Allmänna råd är markerade med grå bakgrund.

5 och 6 § p. 1

Redovisningen under punkten 1 syftar till att ge grundläggande information om myndigheten. Följande bör redovisas:

- Kommunens/landstingets roll och ansvarsområde.
- Kommunens/landstingets organisation inklusive egna bolag och förbundssamarbeten.
- Kommunens/landstingets relation till andra myndigheters närliggande ansvarsområden.
- Vilka författningar som reglerar kommunens/landstingets verksamhet och vilka författningar som har beaktats i redovisningen av risk- och sårbarhetsanalysen.
- Förhållanden och andra förutsättningar som har betydelse för den fortsatta redovisningen och förståelsen av risk- och sårbarhetsanalysen. Exempelvis geografiska, demografiska och hydrologiska förhållanden.

5 och 6 § p. 2

Redovisningen under punkten 2 syftar till att ge information om redovisningens riktighet. Följande bör redovisas:

- Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsanalysarbetet.
- Vilka metoder som använts i arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen med motiv.
- Deltagande interna, externa och privata aktörer.
- Vilket underlag som använts för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen.
- Gjorda avgränsningar med motiv.

5 och 6 § p. 3

Redovisning under punkten 3 bör utgå från nedanstående elva samhällssektorer och dess funktioner. Den samhällsviktiga verksamheten är de anläggningar och tjänster som upprätthåller den funktion som de ingår i.

Samhällssektor	**Exempel på viktiga samhällsfunktioner per samhällssektor**
Energiförsörjning	Produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och

	distribution av bränslen och drivmedel m.m.
Finansiella tjänster	Betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel m.m.
Handel och industri	Bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri m.m.
Hälso- och sjukvård samt omsorg	Akutsjukvård, läkemedels- och materielförsörjning, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor m.m.
Information och kommunikation	Telefoni (mobil och fast), internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, webbaserad information, sociala medier m.m.
Kommunalteknisk försörjning	Dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, väghållning m.m.
Livsmedel	Distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning av livsmedel m.m.
Offentlig förvaltning	Lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk och konsulär verksamhet m.m.
Skydd och säkerhet	Domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet m.m.
Socialförsäkringar	Allmänna pensionssystemet, sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen m.m.
Transporter	Flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik m.m.

5 och 6 § p. 4

Redovisning under punkten 4 bör utgå från kritiska beroenden som rör den samhällsviktiga verksamhet som myndigheten själv förvaltar, bedriver eller äger. Inklusive bolag, förbund eller andra samarbetsformer.

5 och 6 § p. 5

Redovisning under punkten 5 bör delas in i riskidentifiering och riskanalys. Myndighetens riskbedömning bör omfatta hela ansvarsområdet och för kommunen även det geografiska området.

Riskidentifiering

Syftar till att identifiera händelser och förhållanden inom ansvarsområdet eller det geografiska området som innebär ett hot eller en risk. Resultatet av riskidentifieringen bör vara riskkällor eller grovt beskrivna riskscenarier och bör omfatta risker och hot för exempelvis naturolyckor, olyckor, teknisk infrastruktur och försörjningssystem, antagonistiska hot och sociala risker samt sjukdomar beroende på respektive myndighets ansvarsområde.

Riskanalys

Riskanalysen bör utgå från de identifierade riskerna eller ett urval av dessa. De identifierade riskerna bör utvecklas till mer utförligt beskrivna riskscenarier. Riskanalysen bör innehålla en värdering av hur sannolikt det är att scenariot ska inträffa och vilka direkta konsekvenser som det medför. I de fall då sannolikhetsbedömningen är förenad med allt för stor osäkerhet kan bedömningen utlämnas. Utgångspunkten för konsekvensbedömningen bör vara befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet, grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati, samt skador på egendom och miljö.

Vid konsekvensbedömningen kan inledande slutsatser dras om sårbarheter och brister i förmåga vilka sedan sammanfattas tillsammans med andra slutsatser i p.7.

5 och 6 § p. 6

Redovisningen under punkten 6 av kommunens/landstingets generella krisberedskap bedöms med hjälp av de indikatorer som redovisas i bilaga 1 och innebär att det endast är den egna organisationens förutsättningar som bedöms. Indikatorerna besvaras med ett ja eller ett nej huruvida indikatorn anses vara uppfylld. Ett nej anses då indikera en brist och bör resultera i en åtgärd för att komma till rätta med denna brist, alternativt en motivering till varför en åtgärd inte behövs. Till respektive indikator finns ett kommentatorsfält. Här bör myndigheten mer utförligt motivera varför indikatorn anses vara uppfylld eller inte alternativt kommentera varför indikatorn inte anses behövas. Vissa av indikatorerna är uppdelade i strecksatser. För att svara ja på en sådan indikator krävs att samtliga strecksatser är uppfyllda.

5 och 6 § p. 7

Redovisningen under punkten 7 bör utgå från de sårbarheter och brister som framkommit vid identifiering av kritiska beroenden, riskbedömningens scenarioanalyser samt vid bedömning av kommunens/landstingets generella krisberedskap. Övriga identifierade sårbarheter och brister i förmåga som framkommit vid inträffade händelser, genomförda övningar samt övrigt analysarbete bör även beskrivas här. Sårbarheten och bristerna i förmågan bör sedan ligga till grund för att aktörerna ska kunna identifiera, föreslå och vidta åtgärder.

5 och 6 § p. 8

Redovisning under punkten 8 bör utgå från de behov av åtgärder identifierats med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat. Exempelvis åtgärder och verksamhet rörande:

- Utbildning, övning, analys och planering
- Åtgärder som planeras för att stärka krisberedskapsförmågan
- Vilka handlingsprogram, planer och styrdokument som innehåller mer detaljerade beskrivningar om det risk- och sårbarhetsreducerande arbetet
- Behov av åtgärder som ligger utanför myndighetens ansvarsområde

Jonas Eriksson
ROS-SSV

SÄLA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2014 -06- 16
Diarienr 2014/809
Aktbilaga 4

Konsekvensutredning för föreskrift om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser

1 Problemet

I samband med att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap(MSB) bildades den 1 januari 2009 erhölls av regeringen föreskriftsrätt för kommuners, landstings och statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser. Föreskriftsrätten, som för kommuner och landsting har sitt stöd i 12 § förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, utformades bland annat i syfte att säkerställa enhetlighet och jämförbarhet. I Regeringens proposition (2007/08:92) *Stärkt krisberedskap för säkerhets skull* anger regeringen även att risk- och sårbarhetsanalyserna är ett viktigt instrument för att inrikta, följa upp och utvärdera arbetet inom krisberedskapsområdet. Regeringen anser därför att det är angeläget att de risk- och sårbarhetsanalyser som genomförs av kommuner, landsting och myndigheter håller en god kvalitet och är jämförbara och enhetliga.

Under 2010 utgav MSB föreskrifter för kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS 2010:6. Föreskrifterna reglerade främst hur kommuner och landsting ska redovisa och rapportera myndighetens risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen respektive länsstyrelsen och socialstyrelsen. Bland annat reglerades tid och periodicitet för redovisningen, mottagare av redovisningen samt att redovisningen skulle ske enligt en särskild disposition. Syftet med föreskrifterna var att öka kvalité och enhetlighet hos kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser samt att möjligöra jämförbarhet av olika kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser. Föreskrifterna

utformades utifrån en målsättning att i så stor utsträckning som möjligt uppfylla regeringens intentioner med risk- och sårbarhetsanalysarbetet.
Vid utgivande av författningar följer en skyldighet att utvärdera huruvida författningen hade avsedd effekt. Nuvarande föreskrifter utvärderades under 2012. Utvärderingen gav vid handen att föreskrifterna hade bidragit till en ökad kvalité, enhetlighet och jämförbarhet men att det samtidigt fanns utvecklingspotential vad gäller jämförbarheten. De brister som identifierades i utvärderingen var främst regleringen av förmågebedömning vars utformning inte tillfullo stödjer syftet att skapa mer jämförbarhet. Det fanns vidare ett behov av att ytterligare tydliggöra och avgränsa redovisningarnas omfattning samtidigt som det fanns direkta felaktigheter i föreskrifterna, bland annat med felaktiga hänvisningar till paragrafer och vilken myndighet som var huvudman i mottagningen av analyserna. Slutligen fanns det även ett behov av att se över tidpunkter och rapporteringsfrekvenser för kommuner, landsting och statliga myndigheter för att kunna främja en effektiv och ändamålsenlig utveckling av krisberedskapsarbetet.
Förslaget till nya föreskrifter för kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser innehåller därför ett antal förslag till ändringar som ytterligare torde bidra till mer jämförbara risk- och sårbarhetsanalyser. Förslaget innehåller en ny bedömning av myndighetens generella krisberedskap vilket är en scenariooberoende förmågebedömning och innebär såväl en större tydlighet för kommuner och landsting om vad som ska bedömas som en förbättrad möjlighet att skapa mer jämförbarhet. Tidpunkten för redovisningen är vidare något senarelagd för att på ett bättre sätt passa in i kommuners och landstings ordinarie planerings- och budgetprocess. Slutligen finns även ett allmänt råd knuten till föreskriften för att på ett tydligare sätt beskriva förutsättningarna och innebörden av författningstexten. Utöver ovanstående har även författningstexten generellt sett ändrats för att i så stor utsträckning som möjligt tydliggöra och avgränsa redovisningens utformning samt omfång.

2 Alternativa lösningar

De alternativa lösningar som finns att tillgå är att MSB inte utfärdar nya föreskrifter utan att nuvarande föreskrift, MSBFS 2010:6, även gäller fortsättningsvis. Ett annat alternativ är att ändra utformningen på nuvarande

föreskrifter som reglerar formerna för redovisningen till att reglera vilka arbetssätt och metoder som myndigheterna ska använda sig av. Ett tredje alternativ är att upphäva giltigheten på nuvarande föreskrifter och att inte ge ut några nya föreskrifter.

Utvecklingen av kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser är en långsiktig process som innebär ett kontinuerligt utvecklingsarbete hos kommuner och landsting. Det är därför viktigt att i så stor utsträckning som möjligt ta tillvara det arbete som sker hos kommuner och landsting vad gäller risk- och sårbarhetsanalyser. Reglering med hjälp av föreskrifter måste därför ske med en viss varsamhet för att möjliggöra en fortsatt positiv utveckling. Samtidigt är det viktigt att så tidigt som möjligt ändra eller ta bort de delar av regleringen som inte är i enhetlighet med föreskrifternas intentioner om ökad kvalitet, enhetlighet och jämförbarhet. Ett sådant område är nuvarande föreskrifters reglering av förmågebedömning som genom sin utformning är alltför tolkningsbar och otydlig för att kunna främja en positiv utveckling i enlighet med risk- och sårbarhetsanalysarbetets intentioner. Det finns vidare ett generellt behov av att i föreskrifter och allmänna råd bättre tydliggöra samt avgränsa risk- och sårbarhetsanalysarbetet för att på så sätt få en tydligare målbild om vad som ska uppnås med kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalysarbete. Kommer inte en ny reglering till stånd finns det därför en viss risk att den långsiktiga utvecklingen hämmas. Till föreskrifterna hör även ett allmänt råd som kan bli ett viktigt stöd för redovisningen och arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser. Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter och är inte tvingande. Bedömningen är därför att de allmänna råden kan vara ett bra komplement till föreskrifter för att öka kvalitet, jämförbarhet och enhetlighet på myndigheternas risk- och sårbarhetsanalyser.

Den andra alternativa lösningen till föreskrifternas utformning, att med föreskrifter reglera metoder, arbetsprocesser och innehåll i risk- och sårbarhetsanalyserna, skulle förmodligen resultera i ett tydligare och enklare sätt att arbeta för det stora flertalet av kommunerna och landstingen. Det innebär dock samtidigt att förutsättningarna för att anpassa analysen utifrån den egna kommunens och landstingets behov och övriga förutsättningar blir begränsade vilket även skulle få till följd att den positiva utvecklingen på området hämmas. Det finns sannolikt inte heller någon metod eller sätt att arbeta som passar alla. Bedömningen att med hjälp av föreskifter reglera arbetssätt och metoder inte främjar en god utveckling gjordes redan inför

utvecklingsarbetet av MSBFS 2010:6. Denna bedömning anses fortfarande ha sin giltighet.

Vad gäller det tredje alternativet som innebär att nuvarande föreskrifter upphävs men att det inte ges ut några nya föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalyser bedöms inte heller främja en fortsatt utveckling inom området. Främst med tanke på att utvärderingen av nuvarande föreskrifter gav vid handen att föreskrifterna har medfört att kvaliteten, enhetligheten och jämförbarheten har ökat i myndigheternas arbete med risk- och sårbarhetsanalyser. Utvärderingen visade även att det finns ett stöd hos myndigheterna för att reglera området.

3 Berörda

Föreskriften gäller för kommuner och landsting.

4 Kostnader och andra konsekvenser

Arbetet med kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser varierar i omfattning och vilken utsträckning som hela organisationen involveras. Det är därför svårt att på ett relevant sätt beräkna vilka kostnadsmässiga konsekvenser som följer av föreskrifterna. Den samlade bedömningen är dock att föreskrifterna inte medför någon nämnvärd påverkan på det sätt som kommunerna och landstingen arbetar inom området och därmed att eventuella kostnadsmässiga konsekvenser är försumbara. Den huvudsakliga kostnaden är förknippad med själva upprättandet av risk- och sårbarhetsanalysen. Detta krav följer redan av lag (2006:544) om kommuners
och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjdberedskap och är inte en följd av dessa föreskrifter

5 Överensstämmelse med Sveriges medlemskap i EU

För att förbättra effektiviteten och samordningen av medlemsstaternas insatser på civilskyddsområdet beslutade Europaparlamentet och rådet den 17 december 2013 om en civilskyddsmekanism för unionen.
Civilskyddsmekanismen avser förebyggande av, beredskap för och insatser vid naturkatastrofer och katastrofer som orsakats av människor. I artikel 6 om riskhantering framgår att medlemsstaterna ska utarbeta riskbedömningar på nationell eller subnationell nivå samt att sammanfatta och rapportera dessa

riskbedömningar till kommissionen senast den 22 december 2015 och därefter vart tredje år. Under 2014 ska kommissionen vidare, tillsammans med medlemstaterna, utarbeta riktlinjer om innehåll, metod och struktur för bedömning av riskhanteringsförmåga. Medlemsstaterna ska vidare ge kommissionen tillgång till bedömningen av sin riskhanteringsförmåga vart tredje år efter det att formerna för riskhanteringsförmågan har fastställts. Formerna för denna rapportering är i dagsläget dock inte klar. På samma sätt anger EU:s klimatanpassningsstrategi att medlemsstaternas ska utveckla, genomföra och revidera sin klimatanpassningspolitik grundat på risk- och sårbarhetsanalyser.

Bedömningen är att föreskrifterna stödjer det europeiska arbetet med riskbedömningar och bedömning av riskhanteringsförmåga. Ett systematiskt sätt att arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser, från lokal till nationell nivå, främjar och möjliggör att Sverige kan leva upp sina skyldigheter som medlemsstat.

6 Ikraftträdande och informationsinsatser

Författningen träder i kraft den 1 januari 2015 och tio månader senare sker den första redovisningen av risk- och sårbarhetsanalyserna enligt den reglering som föreskrifterna innebär. Det som är nytt med föreskrifterna är främst en ny bedömning av myndigheternas generella krisberedskap. Metoden är en utveckling av nuvarande förmågebedömning och är i stor utsträckning en förenkling i jämförelse med nuvarande metod för förmågebedömning. Den övergripande bedömningen är därför att de nya föreskrifterna förenklar och avgränsar risk- och sårbarhetsanalysarbetet och att det därför inte finns några särskilda skäl för övergångsbestämmelser eller att annan hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkt för när föreskrifterna träder i kraft.

7 Kontaktpersoner

Jonas Eriksson
010-240 5028
jonas.eriksson@msb.se

Alexandra Grundel
010-240 5183
alexandra.grundel@msb.se